

CENTRALIZĒTAIS EKSĀMENS VĒSTURĒ

12.KLASEI

2021

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

1.daļa (Maksimālais punktu skaits – 33)

Uzd. nr.	Vērtēšanas kritēriji	Punkti kopā
1	<i>Zināšanas un izpratne par vēstures jēdzieniem, cēloņsakarībām, personību nozīmi vēsturē.</i> Par katru pareizi izvēlētu atbildi – 1 punkts.	12
2	<i>Izpratne par Latvijas vēstures notikumu hronoloģisko pēctecību.</i> Par katru atbilstošajam vēstures periodam pareizi izvēlētu notikumu – 1 punkts.	5
3	<i>Izpratne par Eiropas un pasaules vēstures notikumu hronoloģisko pēctecību.</i> Par katru atbilstošajam vēstures periodam pareizi izvēlētu notikumu – 1 punkts.	5
4	<i>Zināšanas un izpratne par vēstures periodizāciju, būtiskiem vēstures faktiem, personībām, cēloņsakarībām.</i> Par katru pareizi izvēlētu atbildi – 1 punkts.	11

2.daļa (Maksimālais punktu skaits – 49)

Uzd. nr.	Vērtēšanas kritēriji	Punkti	Punkti kopā
1	Izpratne par vēstures notikumiem. Par abiem pareizi atpazītiem vēstures notikumiem – 1 punkts.		1
2.	<i>Zināšanas par karikatūru veidošanas principiem, specifiskajiem mākslinieciskās izteiksmes līdzekļiem, demonstrētas prasmē analizēt karikatūru. Prasme salīdzināt rakstītu informācijas avotu ar attēlu, analizēt informāciju. Izpratne par kārtu sistēmas darbības principiem.</i>		6
	2.1. Par katru pareizi identificētu kārtas pārstāvi – 1 punkts.	3	
	2.2. Par atpazītu „kārtu sistēmu” – 1 punkts. Par katru principu 1 punkts, kopā – 2 punkti.	3	
3.	<i>Prasme atrast prasīto informāciju tekstos. Izpratne par vēstures procesiem, vēsturiskajām paralēlēm. Vēstures jēdzienu zināšanas.</i>		9
	3.1. Par katru informācijas avotos saskatītu, noformulētu pūļa reakciju - 1 punkts.	2	
	3.2. Par informācijas avotos saskatītu pūļa reakciju – 1 punkts.	1	
	3.3. Par konkrētu atbilstošu vēstures vai mūsdienu notikumu – 1 punkts. Par šī notikuma cēloni – 1 punkts. Ja apraksts ir vispārināts vai notikums nav atbilstošs – 0 punkti.	2	
	3.4. Par katru vēstures periodam atbilstošu jēdzienu – 1 punkts, kopā – 2 punkti. Par jēdziena izskaidrojumu – 1 punkts, kopā – 2 punkti. Ja jēdziens izskaidrots, bet nav atbilstošs vēstures periodam – 0 punkti.	4	
4.	<i>Prasme analizēt vēstures avotus, izpratne par vēstures procesa kontekstiem un vēsturiskajām paralēlēm. Demonstrē jēdzienu “demokrātija”, “populisms” izpratni.</i>		12
	4.1. Par katru uzrakstīto demokrātijas principu – 1 punkts.	2	
	4.2. Par katru uzrakstīto populisma un antidemokrātijas pierādījumu – 1 punkts.	2	
	4.3. Par katru saskatīto un loģiski noformulēto atšķirīgo apdraudējumu – 1 punkts.	2	
	4.4. Par katru saskatīto un loģiski noformulēto apsūdzību – 1 punkts, kopā – 2 punkti. Par apsūdzību vērtējumu – 1 punkts.	3	
	4.5. Par noformulētu Senžista viedokli – 1 punkts. Par konkrētu mūsdienu piemēru (valsti) – 1 punkts. Par paskaidrojumu (cēloni) mūsdienu konkrētajai valstij – 1 punkts.	3	

5.	<i>Prasme salīdzināt informāciju dažādos avotos, faktu, procesu vēsturiskā konteksta un cēloņsakarību izpratne.</i>		6	
	5.1.	Par katru kopīgo faktu revolucionāru biogrāfijās – 1 punkts.		3
	5.2.	Par saprastu procesu, ko raksturo citāts, – 1 punkts. Par katru šī procesa cēloni – 1 punkts, kopā – 2 punkti.		3
6.	<i>Prasme salīdzināt, konfrontēt dažādus vēstures avotus, tajā atrasto informāciju. Jēdziena “fakts” izpratne demonstrēta darbībā.</i>		6	
	Par katru deklarācijas principu – 1 punkts.			3
	Par katru avotā saskatītu faktu, kas pierāda pārkāpumu, – 1 punkts.			3
7.	<i>Prasme salīdzināt dažādos vēstures avotos iegūtu informāciju. Izpratne par jēdzieniem “demokrātija”, “demokrātiska sabiedrības pārvalde”.</i>		3	
	Par katru atbilstošu principu – 1 punkts.			
8.	<i>Prasme analizēt un izvērtēt vēstures procesu.</i>		6	
	Par katru atšķirīgu pozitīvās ietekmes piemēru – 1 punkts.			3
	Par katru atšķirīgu negatīvās ietekmes piemēru – 1 punkts.			3

3.daļa (Maksimālais punktu skaits – 24)

Uzd. nr.	Vērtēšanas kritēriji	Punkti	Punkti kopā	
1.	<i>Zināšanas un izpratne par konkrētam vēstures periodam (problēmai) atbilstošu vēstures jēdzienu.</i>		6	
	Par atbilstošu jēdzienu – 1 punkts. Ja izvēlētais jēdziens neatbilst vēsturiskajam periodam, par jēdzienu un skaidrojumu – 0 punktu.			3
	Jēdziena skaidrojums – 1 punkts.			3
2.	<i>Zināšanas un izpratne par vēstures faktu (notikumu), izpratne par vēstures procesa cēloņsakarībām.</i>		6	
	Tematam atbilstošs vēstures fakts (notikums) – 1 punkts Ja vēstures fakts neattiecas uz izvēlēto tematu, par uzdevumu kopā – 0 punkti.			4
	Vēstures fakta (notikuma) cēlonis.			1
	Vēstures fakta (notikuma) sekas.			1
3.	<i>Prasme uzrakstīt strukturētu argumentētu pārspriedumu, izteikt viedokli, pamatot to, secināt, izmantojot vēstures zināšanas, faktus, jēdzienus. Skatīt tabulu “3.daļas 3.uzdevuma vērtēšanas kritēriji”.</i>		12	

3.daļas 3.uzdevuma vērtēšanas kritēriji

punkti	Saturs	Teorija	Fakti*	Jēdzieni
3	Saturš atbilst izvēlētajai tēmai. Saturs strukturēts: tekstam ir ievads, iztirzājums un secinājumi . Secinājumi izriet no teksta. Ievēroti pareizrakstības likumi.	vēstures procesa cēloņsakarības/kopsakarības	atbilstoši tēmai	atbilstoši tēmai
2	Saturš atbilst izvēlētajai tēmai. Saturs izklāstīts secīgi, taču atsevišķas daļas izstrādātas pavirši: ievada daļa neprecīza; secinājumi ir vispārīgi, nekonkrēti. Ievēroti pareizrakstības likumi, taču ir dažas neuzmanības kļūdas.	Ir vispārīga izpratne par vēstures procesa kopsakarībām, cēloņiem, sekām, Tekstā atspoguļojas vēstures procesa kopsakarības/cēloņsakarības.	Faktu lietošanā ir neprecizitātes; notikumu laiks minēts aptuveni, aprakstoši. Piemēram, rakstot par būtiskiem 20.gs. notikumiem, norādīts tikai gadsimts. Vēsturiskās personas minētas precīzi.	Vēstures jēdzienu lietošanā ir neprecizitātes, ir dažas kļūdas, taču teksta jēgu tas būtiski neietekmē.
1	<u>Saturš atbilst izvēlētajai tēmai kādam aspektam.</u> Saturs izklāstīts haotiski, viedoklis nav pamatots - teksts ir <u>vēstures faktu pārstāsts.</u> Daudz pareizrakstības kļūdu, taču teksta jēga ir nojaušama. Teksts ir pārāk vispārīgs un nekonkrēts.	Vēstures teorētiskās zināšanas ir nojaušamas. Teksts ir vēstures faktu pārstāsts.	Fakti un vēsturiskās personas minētas, taču neprecīzi vai kļūdaini. Piemēram, 1201. gads attiecināts uz 12. gs. Fakti un vēsturiskās personas uz tēmu attiecas nosacīti, aptuveni.	Lietoti daži vēstures jēdzieni; ir neprecizitātes to lietošanā.
0	Saturš neatbilst tematam. Pareizrakstības kļūdas neļauj uztvert saturu. Ir pārkāpti tolerances principi.	Nav izpratnes par kopsakarībām/cēloņsakarībām.	Vēstures faktu nav vai vēstures fakti neattiecas uz tēmu. Vēsturiskās personības nav minētas (ja to nosaka izvēlēta tēma).	Vēstures jēdzieni nav lietoti.

* **Vēstures fakts** – vēstures avotā (dokumentā) fiksēts notikums, var būt fakts – epizode un fakts – process.

0 kopvērtējumā, ja:

- pārsapņiedums nav rakstīts;
- ir tikai uzmetums;
- ir cilvēka cieņu aizskaroša izteiksme